

Schildpadden

2 Wat en waar

‘Schildpad’ is eigenlijk een vreemde naam. Een pad is namelijk familie van de kikkers en de salamanders. Het is een **amfibie** en daarmee helemaal geen familie van de schildpad. Een schildpad is een **reptiel**, familie van de hagedissen, slangen en krokodillen. Dat zie je aan hun lichaam, maar ook aan hoe ze zich voortplanten en hoe hun jongen eruitzien.

Als je denkt dat ‘de schildpad’ één diersoort is, heb je het mis. Er bestaan meer dan 350 verschillende soorten schildpadden. Dat is veel, maar vergeleken met de ongeveer 4000 soorten slangen en 7000 soorten hagedissen valt het ook wel weer mee.

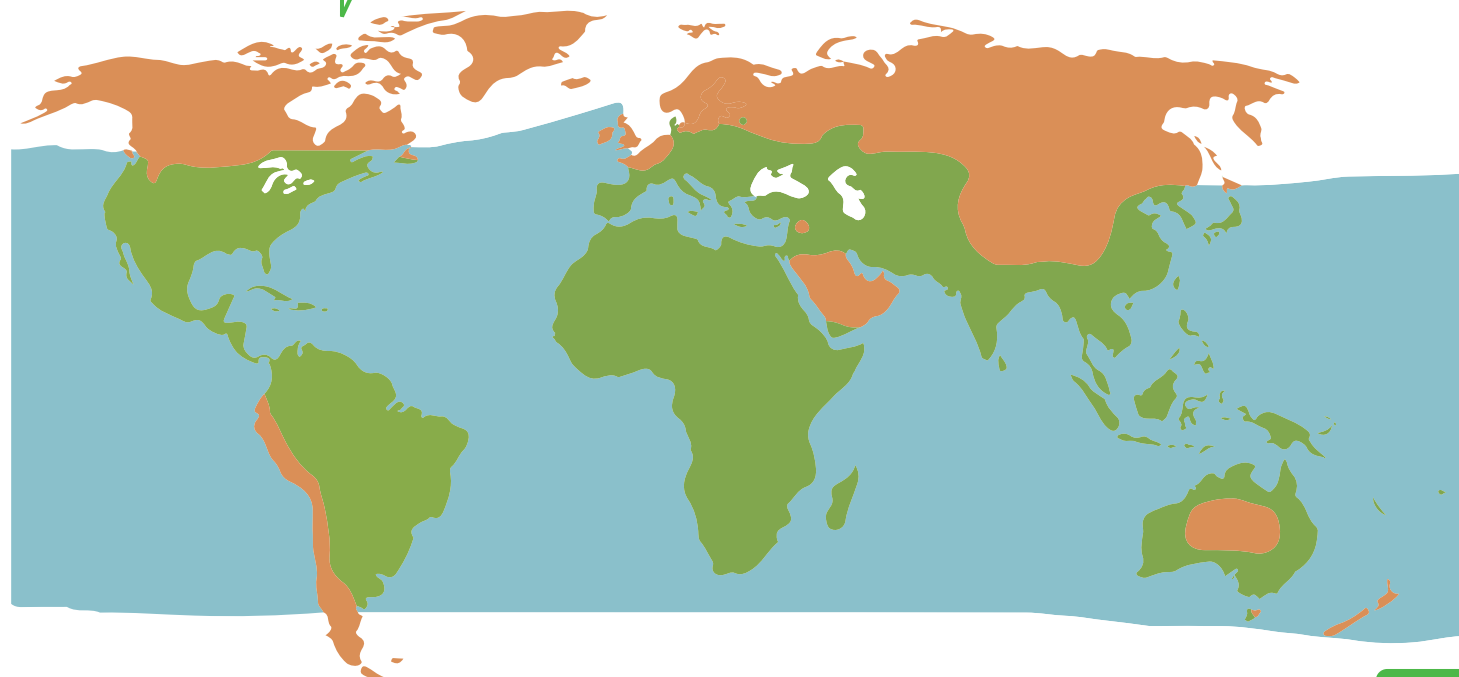
Warme gebieden

Schildpadden komen in alle werelddelen voor: in Afrika, Amerika, Australië, Azië en Europa. Nou ja, niet alle. Op Antarctica is het te koud en dat geldt ook voor hoge bergen en het noorden van Noord-Amerika, Europa en Azië. Schildpadden houden namelijk van warmte. Veel schildpadden leven in droge gebieden, maar moerasschildpadden houden juist van een natte omgeving. Ze leven in het zoete water of langs de waterkant. En vaak allebei, want veel soorten moerasschildpadden komen regelmatig het water uit.

Zeeschildpadden

En dan bestaan er ook nog zeven soorten zeeschildpadden. Dat zijn nog veel meer waterdieren dan moerasschildpadden. Een zeeschildpad komt alleen de zee uit om eieren te leggen. Mannetjes blijven dus hun hele leven in het zeewater. De meeste zeeschildpadden zwemmen in warme zeeën. Ook in de Middellandse Zee komen twee soorten voor: de dikkopschildpad en de groene zeeschildpad. De lederschildpad is de enige die goed tegen koud water kan. Hij duikt vaak naar de diepte en daar is het zeewater ijskoud. Ook maakt hij lange tochten naar het noorden, tot bij IJsland.

In de groen en blauw gekleurde delen komen schildpadden voor. Niet in de buurt van de Noordpool en de Zuidpool dus, maar wel in een groot deel van de zee.

5 Vijanden en verdediging

Jonge schildpadjes hebben veel vijanden. Doordat ze zo klein zijn, kunnen reigers en grote baarzen ze in één keer doorslikken. Hun schild is ook nog niet zo stevig. Maar hoe groter ze worden, hoe sterker het schild wordt. Bovendien kunnen ze ook steeds beter van zich af bijten. De dikkopschildpad heeft loeisterke kaken. Die gebruikt deze zeeschildpad om mosselen te kraken, maar met een vinger heeft hij ook geen moeite. En de bijtschildpad heeft zijn naam ook niet voor niks.

Veilige doos

Het schild is om zich tegen vijanden te verdedigen. Landschildpadden kunnen zich er helemaal in terugtrekken. Bij doos-schildpadden heeft het buikschild zelfs twee kleppen: één voor en één achter. Daarmee kunnen ze de gaten voor hun kop, staart en poten afsluiten.

De manier waarop schildpadden hun kop intrekken, verschilt. Bij meeste soorten gaat de kop recht naar achteren, maar bij sommige soorten buigt de kop opzij. Alleen zeeschildpadden kunnen hun kop, staart en poten helemaal niet intrekken. Zij moeten het meer hebben van hun snelheid en bijtkracht.

Verstoppertje

Als ze willen slapen, zoeken schildpadden vaak een verborgen plek; de spleetschildpad is zelfs erop gebouwd. Deze Afrikaanse landschildpad heeft een erg plat rugschild. Pannenkoekschildpad wordt hij daarom ook wel genoemd, al is hij ook weer niet zó plat. In ieder geval kan hij zich beter dan andere schildpadden in een spleet onder een rotsblok wurmen. En daarin kan hij zich ook schrap zetten als een vijand hem eruit probeert te trekken, door zijn schild een beetje te draaien.

De gopherschildpad uit Noord-Amerika is een goede graver. Hij graaft een meterslang hol als veilige woonplek.

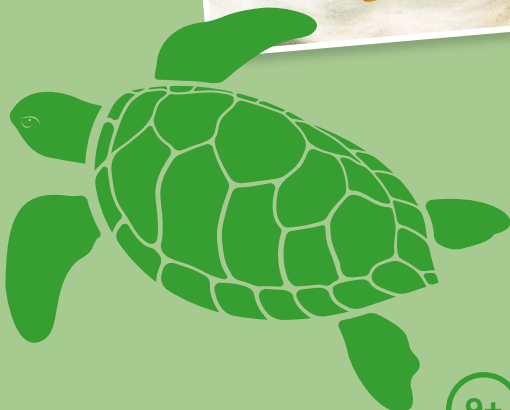
Schildpadden

186

Schildpadden ken je natuurlijk, maar er is vast nog wel iets wat je niet over deze dieren weet. Dat er ook soorten bestaan met een zacht schild bijvoorbeeld. En dat er schildpadden zijn die vijf keer sneller zijn dan een olympisch kampioen. Of dat sommige schildpadden liever kwal eten dan sla.

Veel van de ongeveer 350 soorten leven in het water. Er zijn ook zeeschildpadden, maar hun leven beginnen ze allemaal op het land. En wist je dat er al in de begintijd van de dino's schildpadden bestonden?

Dit boek is geschreven door Geert-Jan Roebers.

9+

Documentatiecentrum

imprint van Schoolsupport
documentatiecentrum.nl

9 789464 395662